

Novice

Osebnosti

Slovinci smo dobili zopet enega senatorja. Z ukazom kr. namestništva je bil imenovan 9. marca za senatorja g. dr. Franc Kulovec, minister v pokoju in glavni tajnik slovenskega dela JRŽ. K imenovanju naše častitke!

Smrt našega mladega časnika. V zdravilišču na Golniku je pobrala neizprosna jetika komaj 27 letnega Zdravka Štangl, urednika »Slov. doma« v Ljubljani. Pokojni je bil sin ugledne kmečke družine iz Šmihela pri Pliberku na Koroškem. Njegov oče se je moral po plebiscitu umakniti in se je preselil najprej v Marenberg, nato pa si je kupil posestvo v Šturmovi grabi pri Sv. Ožbaltu ob Dravi, kjer živi še danes. Rajni Zdravko je bil eden naših najboljših smučarjev. Blagemu in nadebudnemu časnika ostani ohranjen časten spomin, njegovim globoko užaloščenim preostalim naše iskreno sožalje!

Duhovniške vesti. Župnija Sv. Peter pri Mariboru je podeljena g. Alojzu Žalar, trboveljskemu kaplanu v Hrastniku. — Postavljena sta bila gg. Jožef Mlaker, kaplan pri Devici Mariji na Prevaljah, za provizorja istotam, in Štefan Lejko, župnik v Dobrovniku, za provizorja istotam. — Nastavljena sta bila gg. minoritska duhovnika p. Marijan Gojkošek za drugega kaplana pri Sv. Trojici v Halozah in p. Andrej Vatovec za drugega kaplana v Zetalah z delokrogom v Ptuj. — Prestavljena sta bila gg. kaplana Franc Križan iz Rajhenburga (I.) v Braslovče in Viktor Ramšak iz Braslovče v Rajhenburg.

Nesreče

Hudi nesreči v Mariboru. V Ehrlichovi tovarni v Dajnkovi ulici je zasulo pri izkopavanju stavbnih temeljev 26 letnega delavca Jožefa Gutmacher, katerega so oddali s hudimi notranjimi poškodbami v bolnišnico. — Na Ruški cesti je bil zaposlen s pleskanjem hiše v prvem nadstropju 22 letni delavec Ivan Jug. Pri delu je omahnil preko ogrinja in je prišel z vso silo z glavo na pločnik in obležal v krvi. Nesrečnej si je pri padcu prebil lobanjo in je v noči na 12. marec podlegel poškodbam v strašnih mukah v bolnišnici.

Pod voz. Na 25 letnega voznika Matija Majer se je prevrnil v Počehovi pri Mariboru voz. Majer je dobil hude poškodbe na prsnem košu in je bil prepeljan v nezavestnem stanju v bolnišnico.

Bodite previdni z orožjem! 17 letni ključavničarski vajenec Franc Nachtigall je pregledoval v Hočah pri Mariboru pištolo. Orožje se je sprožilo in naboj je odtrgal fantu na desni roki palec.

Ob nogu nad kolenom. Jožef Zupančič, 51 letni mlinar od Sv. Jurija ob Pesnici, si je poškodoval na povratu proti domu desno nogo. Prišlo je do zastrupljenja krvi in Zupančiču so morali odrezati nogo nad kolenom.

Bik razparal posestnici trebuh in čreva. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah se je zgodila zadnje dni huda nesreča. Ko je šla 61 letna posestnica Julijana Ornik mimo hleva, se je zagnal v njo odvezani bik in jo je sunil z vso besnostjo z rogovi v trebuh s tako silo, da ji je na par mestih

raztrgal čreva. V obupnem stanju so prepeljali starejšo kmetico v bolnišnico v Maribor.

Sestrico obstrelil po neprevidnosti. V Policah pri Gornji Radgoni je visela na steni v hiši posestnika Alojza Friedau nabita stara puška. Starši so bili zunaj na polju na delu, doma sta ostala otroka. Desetletni Janez je splezal na peč, snel s stene orožje, slučajno sprožil in naboj je zadal šestletno Lojzko v glavo. Fantek je položil obstreljeno sestrico v posteljo, zaprl hišo in zbežal v preplašenosti v šolo, ne da bi obvestil starše o nesreči. Šele čez nekaj ur sta se vrnila oče in mati in sta spravila otroka, ki bo najbrž ob eno oko, v bolnišnico.

Avto zgorel. Na cesti Slatina-Radenci-Boračeva je uničil ogenj tovorni avto, ki je vozil z Jesenic po radensko slatino. Šoferju Antonu Paaru je zgorelo 4000 din, katere je imel s seboj za nakup kisle vode. Šofer in spremljevalci so ogenj še pravočasno opazili in se rešili iz vozila. Na pomoč pribrzeli gasilci so ogenj udušili, a škode je le za 20 jurjev. Zgorelo je tudi 46 praznih zabojev s steklenicami.

Otrok se hudo opekel. V Selčah pri Novi cerkvi je bila sama doma štiriletna hčerkica dninarice Marije Landeker. Otrok se

PRIDITE

463

po manufakturno blago, sukno, žensko volneno, svilo za obleke, najboljše in trpežne svilene robce, odeje in vse potrebščine za posteljino

v najcenejšo trgovino in velezalogo sukna

FRANC DOBOVIČNIK, CELJE

GOSPOSKA ULICA ŠL. 15

čudovita velika zaloga, 27 m dolgi trgovski lokal, 5 skladišč, lastna tovarna odej in perila.

Lasno prepiranje o najugodnejšem nakupu je najboljši dokaz vsakomur!

je preveč približal v kuhinji zakurjeni peči. Deklici se je vnela oblekca in preden so ji prihiteli na pomoč, je že dobila opekline po vsem telesu.

Stara preužitkarica se smrtno opekla. V Sojku pri Konjicah se začela goreti hiša, v kateri je stanovala 74 letna preužitkarica Marija Pušnik. Goreče tramovje se je zrušilo na Pušnikovo, ki je dobila tako hude opekline, da jim je isti dan po prepeljavi v bolnišnico podlegla.

Avto podrl posestnikovega sina. Na mostu čez Ložnico v Krekovi ulici v Celju je podrl neznan avtomobilist 25 letnega posestnikovega sina Stanka Gorjanca iz Celja. Ponesrečeni ima poškodbe na levi nogi in je precej hudo in nevarno poškodovan na prsih. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Posestnik padel pod voz. V Prožinski vasi pri Štorah je padel pri spravljanju lesa pod voz 24 letni posestnik Franc Oberžan. Kolesa so mu zdrobila spodnjo čeljust in zmečkala levo roko.

Razne požarne nesreče. V noči ob pol dveh se je pojavil podtaknjen ogenj v novem kozolcu posestnika Ferdinanda Polegeka v Vešeniku pri Konjicah. Zgorel je 50.000 din vreden kozolec, dva vagona se-

na in za 20.000 din gospodarskega orodja. Škoda znaša 80.000 din, zavarovalnina pa samo 30.000 din. — Nad kozolcem je isti požigalec in istočasno skuril dve viničariji posestniku Kolarju iz Prežigala. Zgorelo je 2000 litrov vina in par hektolitrov jabolčnika. Požigalec je hotel odvrniti pažnjo od gorečega kozolca in je podtaknil ogenj v obe viničariji. Prepričan je bil, da se bo od gorečega kozolca užgala vsa Polegekova domačija. Gasilci so preprečili še večji razmah nesreče. — V Radečah pri Zidanem mostu se je pojavil na vse zgodaj zjutraj rdeči petelin na ostrejšju Praženove hiše pod pokopališčem. Gasilci so oteli skoro vso opremo in preprečili razširjenje ognja na sosedne hiše. Na Praženovi hiši je zgorela streha, a bo škoda krita z zavarovalnino. Ogenj je nastal najbrž radi vnetja saj. — V soboto, dne 12. marca, je zgorela v Bohinjski Bistrici posestniku Šiljarju 100.000 din vredna domačija. Zavarovalnina znaša 50.000 din. Domači so si rešili komaj golo življenje in oteli iz gorečega hleva živino.

Razne novice

Skrivnosten okostnjak. Na posestvu Antona Malija na Tratah pri Zg. Cmureku so zadeli pri kopanju na okostje neznanega 50—60 letnega moškega, ki je počivalo v zemlji. Preperele kosti so bile kakih 60 cm pod zemljo. Najbolj stari ljudje se ne spominjajo, da bi bil v taistih krajih kdo neznanokam zginil.

Občudovanja vredna kitara. Repp Srečko, krojaški pomočnik iz Maribora, je zgotovil v teku osmih tednov iz okrog 8530 rabljenih vžigalic kitaro. Vžigalice je lepil skupaj z mizarskim klejem na posebnih modelih iz papirja. Na ta način je dobil trdne plošče, ki so radi pestrosti vžigalic pisane kakor kaka šahovnica. Na izreden način sestavljena kitara je občudovanja in priznanja vredno delo.

Duhovniki in verniki! Pisec lanskim šmarnic »Lepa si, roža Marija« bo do sredine aprila tega leta poslal svoje nove šmarnice vsakemu, ki si jih bo z dopisnico naročil. Naslov šmarnic: »Dež za soncem«, vsebina pa veseli in žalostni doživljaji ljube nebeške Matere. Cena mehko vezane knjige 16 din, če naročilo dosepe vsaj do 25. marca, pozneje pa 19 din. Naslov naročila: Vekoslav Skuhala, župnik na Hajdini pri Ptuj.

OD ZAKŠ smo ponovno prejeli obvestilo, da datum seje širšega odbora ZAKŠ, objavljen v »Brazdi«, ne drži. Dne 19. marca ob 11 se vrši seja za celjsko okrožje v Celju, 20. marca ob pol desetih pa v Mariboru pri Gambrinu za mariborsko okrožje. Dnevni red seje v Mariboru je sledeči: 1. Poročilo ožjega odbora, 2. stališče do KZ, »Orača«, vprašanje »Brazde«, 3. splošno ljudsko zavarovanje, 4. prireditve podružnic in okrožja, 5. predlogi in slučajnosti. Zaradi izredne važnosti dnevnega reda je udeležba strogo obvezna.

Vida šket naznanja, da je odprla na Polzell podružnico trgovine z mešanim blagom. 459 Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna ostrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za klrurgijo Dr. Černič. 964 Živnozdravniki dr. S. Sredovič, Maribor, Stritarjeva 5/I, specialist za krave in splošna živnozdravniška praksa. 265

Obžalovanja vredni slučajji

Hitro prijet vlomilec. V Marenbergu je bilo vlomljeno v stanovanje gostilničarja Preglana. Vlomilec je odnesel 650 din go-

tovine in razne zlatnine, da je oškodoval lastnika za 4000 din. Orožniki so tata hitro prijeli pri Dravogradu. Ukradene predmete so našli na podstrešju neke hiše.

Smrtnonevarno obdelan z nožem. Iz Skorbe je bil prepeljan s številnimi zabodljivi in v nezavestnem stanju v bolnišnico v Ptuj 40 letni Matija Miško. Pri orožnikih se je javil 24 letni Jožef Petelinšek, ki je sam priznal, da je on tako nevarno obdelal Miška z nožem, in sicer iz starega sovrastva.

Dvojni zločin nezakonske matere. V Črešnjevcih pri Gornji Radgoni je zagrešila 10. marca ob sedmih zjutraj viničarska hči Julijana Jaušovec strašen dvojni zločin. Radi družinskih preprirov je obesila v stanovanju za tram svojega devetletnega sinka Jakoba, nato pa še samo sebe poleg svojega nezakonskega otroka. Grozen zločin je vzbudil po vsej okolici največje ogorčenje.

Hud pretep med ženskami. Na Starih Slemencih pri Konjicah se je sprla in stepala Terezija Kocelj z neko Rančigaj. Mimo pretepajočih se žensk je prišla 23 letna hčerka prevžitkarice Marija Pantič iz iste vasi. Ker je hotela Pantičeva od pretepajočih spraviti na varno otroka, je Koceljeva zagrabila sekuro in je udarila z njo omenjeno hčerko prevžitkarice s tako silo po glavi, da so prepeljali udarjeno v celjsko bolnišnico s prebito lobanjo.

Vlomilski plen 25 jurjev. V teku enega meseca je bilo v noči dvakrat vlomljeno v hotel »Baumann« v Poljčanah. Tokrat so spretni vlomilci obiskali najprej gostilniške prostore, od tam so pa vdrli v stanovanje. S svinjsko nogo so zmogli železno blagajno, iz katere so sunili gotovine 6000 din in 2000 din, ki so bili last krajevnega šolskega odbora, kateremu je lastnik hotela blagajnik. S tatovi je odromal tudi še ves nakit in cenijo skupno škodo na 25 jurjev.

Tat, ki ima 17 koles na vesti. Orožniki so prijeli v Žalcu 23 letnega Marka Hermana, pristojnega v občino Mozirje, a se

je klatil do leta 1936 po Švici. Aretirani in celjskemu sodišču izročeni je priznal, da je v kratkem času ukradel 17 popolnoma novih koles izpred raznih gostiln v Žalcu, Sv. Petru, Polzeli, Slovenj Gradcu, Vojniku in Celju. Ukradena kolesa je prodal nekaterim kmečkim fantom v okolici Slovenj Gradca, nekaj mehanikarjem, štiri pa celo nekemu pomožnemu trgovcu v Zagrebu. Prodaj jih je naravnost za smešno ceno od 100 do 300 din.

Hrvaška tatinska tolpa na delu pri ljubljanskih trgovcih. Hrvaška tatinska družba je bila zadnje dni na delu in je okradla nekatere trgovce po Ljubljani. Josipu Petkosigu na Starem trgu so odnesli 20 m raznega blaga v vrednosti 2200 din. Trgovino Lončar-Raško-Stare so okradli na blagu za več tisoč dinarjev. Iz trgovine Jurija Malnerja je zginilo za 500 din blaga. Ko je postalo tej družbi v mestu prevroče, se je preselila nekam v okolico. Vodja tatov je 31 letni mizarjski pomočnik Franjo Toplak iz Čakovca. Spremlja ga 30 letna Ana Šir, doma iz Deseniča v Hrvaškem Zagorju. Omenjenima se rad pridruži Milan Medved iz Severina na Kolpi in pa 29 letni Ivan Nešič iz Kamenice na Hrvaškem.

Dve tatvini zlatnine v Ljubljani. Dragu Šijancu v Knafljovi ulici so odnesli tatovi zlato moško uro z verižico v vrednosti din 2500. Gospej Evgeniji Zidarič v Rožni ulici je bilo pokradene zlatnine za 10.000 din.

Izpred sodišča

Obsodba radi doslej največje tatvine v Mariboru. Dne 30. decembra 1937 je ukradla mlada tkalka Elza Bäch s pomočjo in vednostjo svojega prijatelja Ivana Podjavorškega mariborskemu starinarju Puklu v Vetrinjski ulici aktovko z 248.000 din. Sodišče v Mariboru je obsodilo Elzo na tri leta strogega zapora, Podjavorškega pa na dve leti.

Krvav družinski prepri pred sodiščem. 32 letni posestnik Alojz Knuplež in njegov

63 letni tast Franc Svenšek, oba iz Partinje pri Sv. Lenartu, sta se sprla lani 2. julija. V prepri je pobil Knuplež tasta s vilami in ga je tako hudo poškodoval, da je stari umrl na posledicah. Knuplež je bil zadnje dni v Mariboru obsojen na 15 mesecev težke ječe.

Obsojen radi dvakratnega poskusa umora žene. Ivan Brenko, 31 letni posestnik s Žigarskega vrha pri Blanci ob Savi, se je poročil leta 1936 s 25 letno posestniško hčerko Jožefo Lončar. Ženo je kmalu po poroki pretental, da mu je izročila še svojo polovico posesti, na kar jo je začel pretepavati in tako grdo ravhati z njo, da je hotela reva z doma v službo. Nečloveški mož je ženo enkrat na travniku sunil v vodnjak in jo nato rešil. Drugič jo je hotel pahiti pod vlak in se mu je komaj iztrgala. Tretjič se je je hotel znebiti na ta način, da jo je vrgel v globok prepad, a je Brenkova obvisela na s travo obrasčeni strmini ter se onesvestila s hudimi poškodbami, vendar je ostala pri življenju. Obtoženi Ivan Brenko se je te dni izgovarjal pred celjskimi sodniki, da je bil prisiljen k poroki. Senat ga je obsodil radi dvakratnega poskusa umora lastne žene na šest let ječe.

Slovenska Krajina

Martinje. Občina Gor. Petrovci ima deset krajev, Martinje je izmed vseh krajev najmanjši. V Martinju se največ bori ljudstvo med seboj, to pa zaradi cest. Ko so bile volitve za odbore, je zgornji del Martinja hotel, da bi bila oba odbornika v njihovem okraju, spodnji del je tudi enega zahteval, a zgornji niso dovolili. Odborniki, ki so bili sedaj izvoljeni, se zelo brigajo za vas, oskrbeli so veliko motorno brizgalno, katere do sedaj nismo imeli; poleg brizgalne bomo imeli še lep gasilski dom s kapelico.

Širite „Slov. gospodarja“!

Oporoka na razglednici

Neko berlinsko sodišče je moral odločiti o nenavadni oporoki. Pred kratkim je umrl mož, ki je bil poslal svojemu sinu razglednico in na tej razglednici mu je sporočil, da ga postavlja za edinega dediča vsega svojega imetja. Podpisal se je kot »vaš oče«. Sin je to razglednico proglašil za »zadnje volje svojega očeta in zahteval vso dediščino. Hči, njegova sestra, pa je oporoko v tej obliki osporavala. Sedaj je odločilo sodišče, da je ta oporoka na razglednici venčarje v polnem obsegu veljavna.

Vojvodski kronski zaklad

Ko je leta 1918 na Nemškem izbruhnila novemberska revolucija, sta vojvoda in vojvodinja Koburška dala svoj kronski zaklad zakopati

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Podplatnik je bil prvi, kateri je povzdignil glas v nasprotno smer in čisto proč od že obsojene žrtve. Za njim so koj hitro zagnali gromsko ter isto galamo vsi oni, ki so tiščali v rokah iz neznanega jim vzroka podarjene krone.

Stražar, ki si je že oprtaval boben, da bi razbobnal sejmarjem Vindišev greh, se je tako prestrašil pri trenutni spremembi položaja, da mu je padel boben iz rok. Naenkrat se je dvignilo deset in deset gorjač nad glave onih, ki so poprej kričali, da je prokleti Kranjec tat!

Čakovški sleparski potegoni so spregledali, da se bo zdaj pa zdaj vsula toča ljudskega srda nad nje. Spustili so se v beg, kamor je bilo kateremu bolj na roko. Sejmarji so jo ubirali za begunci z dvignjenimi palicami ter vpili vsevprek. V par trenutkih je nastala na sejmišču zmeda, v kateri ni znal nikdo več, kdo je tat, ki zasluži batine.

V občem kričanju, tepežu ter tekanju je bila Podplatniku malenkost, osvoboditi Vindiša ter zginiti

10 iz vrelega kotla ljudske jeze. Rešila sta se srečno do nakupljene živine izven sejmišča. Tamkaj ni še nikdo vedel, kako sta ravno onadva zakrivila nesramen pretep, v katerem je lopal Hrvat po Hrvat in ne, kakor je bilo namenjeno prvotno, da bo držal Kranjec hrbet hrvaškimi batinam.

Brez nadaljnjih težav so odgnali dobro plačano živino preko Drave v štajersko varno zatočišče, kjer je obetala dobiček v pravem denarju.

Resni opomini — Obljuba poboljšanja — Ponovni padec — V rokah pravice

Vindiš je prejel od obeh tovarišev oster ukor radi najbolj resnih dogodkov na čakovškem sejmu. V kazni za zagrešeno neprevidnost mu je odrekel Podplatnik delež na dobičku pri prodaji hrvaške živine. Dogodek v Čakovcu je bil za ponarejevalno družbo resen opomin: zadeva bo buknila prej ali slej na dan, če ne bo opustil Vindiš nerazsodnega pijančevanja po javnih lokalih.

Po zasluženju ošteti grešnik je sprevidel, kako nevarni strasti je vdan. Obljubil je, da si bo v bodoče gasil žejo samo za zaklenjenimi vrati svoje sobe.

Vsakemu je znano, koliko so vredne in kako slabo